

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่องการจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการให้แก่นักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของครูสังคัมศึกษา กรุงเทพมหานคร มีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสารและคำราที่เกี่ยข้อง
2. การกำหนดประชากรและการสุ่มตัวอย่างประชากร
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเอกสารและคำรา

ในการดำเนินการงานวิจัย ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร คำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมของครูสังคัมศึกษา เพื่อพัฒนาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการให้แก่นักเรียน

การกำหนดประชากรและการสุ่มตัวอย่างประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นครูผู้สอนวิชาสังคัมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยดำเนินการเลือก สุ่มตัวอย่างประชากรโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นหลายขั้นตอน (Multi - Stage Stratified Random Sampling) ดังนี้

1. สุ่มโรงเรียนจากโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ซึ่งแบ่งเป็น 8 กลุ่ม มีโรงเรียนทั้งหมด 104 โรงเรียน โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ตามอัตราส่วน 1 : 3 ได้โรงเรียน 36 โรงเรียน

2. สุ่มตัวอย่างประชากรครูสังกัดศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียน 36 โรงเรียน โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่ายมาโรงเรียนละ 9 คน ระดับชั้นที่สอนระดับละ 3 คน คือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 3 คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 3 คน และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 3 คน จะได้ตัวอย่างประชากรรวมทั้งสิ้น 324 คน

ตารางที่ 1 การกำหนดประชากรและการสุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มโรงเรียนใน กรุงเทพมหานคร	จำนวนโรงเรียน	จำนวนโรงเรียน ที่สุ่มได้	จำนวนตัวอย่าง ประชากร
กลุ่มที่ 1	14	5	45
กลุ่มที่ 2	12	4	36
กลุ่มที่ 3	12	4	36
กลุ่มที่ 4	13	4	36
กลุ่มที่ 5	14	5	45
กลุ่มที่ 6	14	5	45
กลุ่มที่ 7	14	5	45
กลุ่มที่ 8	11	4	36
รวม	104	36	324

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามการจกกิจกรรม เพื่อพัฒนาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของครูสังกัดศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการสร้างดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจกกิจกรรมของครูสังกัดศึกษา เพื่อพัฒนาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ พร้อมทั้งขอคำปรึกษาและสัมภาษณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิ ครู เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของครู
สังคมศึกษา มี 3 คนคือ

ก. ตอนที่ 1 เป็นสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 เป็นคำถามความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม
เพื่อพัฒนาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการให้แก่ักเรียน จำนวน 80 ข้อ โดยแบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่
การพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ จำนวน 18 ข้อ การประหยัดและออม
จำนวน 16 ข้อ ความมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย จำนวน 15 ข้อ การปฏิบัติความ
คุณธรรมของศาสนา จำนวน 15 ข้อ และรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ จำนวน 16 ข้อ แบบสอบถาม
นี้เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert) แบ่ง
เป็น 5 ระดับ โดยให้ระดับคะแนนดังนี้

คะแนน 5	หมายถึง	ครูปฏิบัติเป็นประจำบ่อย ๆ
คะแนน 4	หมายถึง	ครูปฏิบัติค่อนข้างบ่อย
คะแนน 3	หมายถึง	ครูปฏิบัติเป็นบางครั้ง
คะแนน 2	หมายถึง	ครูปฏิบัตินาน ๆ ครั้ง
คะแนน 1	หมายถึง	ครูปฏิบัติน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดแสดงความคิดเห็นของครูสังคมศึกษา เกี่ยวกับการ
การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ให้แก่ักเรียน

3. นำแบบสอบถามจำนวน 80 ข้อที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่านตรวจเพื่อดู
ความครอบคลุมของเนื้อหาและความชัดเจนของภาษา โดยถือเกณฑ์ตัดสิน 3 ใน 5 ท่าน ซึ่งผู้
ทรงคุณวุฒิ 3 ใน 5 ท่านมีความเห็นว่า แบบสอบถามส่วนใหญ่มีความครอบคลุมของเนื้อหาและ
ความชัดเจนของภาษา ได้เสนอแนะให้แยกข้อที่มีมากกว่า 1 มโนทัศน์ออกเป็นข้อละ 1 มโนทัศน์
และปรับบางข้อให้ปฏิบัติได้ง่ายขึ้น ผู้วิจัยได้ทำการปรับแก้ไขแบบสอบถามใหม่ตามคำแนะนำและ
ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แบบสอบถามรวมทั้งสิ้น 110 ข้อ คือ การพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร
และมีความรับผิดชอบ จำนวน 34 ข้อ การประหยัดและออม จำนวน 13 ข้อ มีระเบียบวินัยและ
เคารพกฎหมาย จำนวน 16 ข้อ การปฏิบัติความคุณธรรมของศาสนา จำนวน 17 ข้อ และรักชาติ
ศาสนา กษัตริย์ จำนวน 30 ข้อ

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูสังคมศึกษา
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 3 โรงเรียน คือ โรงเรียนราชคำริ โรงเรียนวัดสระเกษ โรงเรียน

ปทุมคงคา ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างประชากรโรงเรียนละ 12 คน ระดับละ 4 คน รวมครูทั้งสิ้น 36 คน จากนั้นผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่งได้แบบสอบถามจำนวน 110 ข้อ คือ การพึงตนเอง ข้อ 1 - ข้อ 10 ขยันหมั่นเพียร ข้อ 11 - ข้อ 24 และมีความรับผิดชอบ ข้อ 25 - ข้อ 34 การประหยัดและออม ข้อ 1 - ข้อ 13 มีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย ข้อ 1 - ข้อ 16 การปฏิบัติคุณธรรมของศาสนา ข้อ 1 - ข้อ 17 และรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ข้อ 1 - 30 (ดูภาคผนวก หน้า 150) แล้วนำไปใช้กับตัวอย่างประชากรต่อไป

การรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้นำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงผู้บริหารโรงเรียน เพื่อแนะนำคว่ำและชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและขอความร่วมมือให้ครูตอบแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของครูสังคัมศึกษาไปสอบถามความคิดเห็นกับครูสังคัมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร โดยผู้วิจัยทำการดำเนินการ เก็บข้อมูลด้วยตนเอง

ผู้วิจัยใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่ 18 พฤษภาคม 2532 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2532 รวมเวลา 42 วัน ได้ข้อมูลจากแบบสอบถามของครูสังคัมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่สมบูรณ์ จำนวน 302 ฉบับ จากจำนวนที่แจก 324 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93

3. นำแบบสอบถามการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของครูสังคัมศึกษา ตรวจสอบให้คะแนนตามหลักเกณฑ์ที่วางไว้

นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างประชากร มาวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติ โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS^X (Statistical Package for the Social Science) ที่ศูนย์บริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พร้อมทั้งนำเสนอผลการวิจัยต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ร้อยละ มีสูตรดังนี้

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}} \times 100$$

2. การคำนวณหาค่ามัชฌิม เลขคณิต ใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{n}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	มัชฌิม เลขคณิต
	$\sum fx$	แทน	ผลรวมของคะแนนครุทั้งหมด
	n	แทน	จำนวนครุทั้งหมด

(Bernard, Ostle, 1966 : 53)

3. การคำนวณหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fx^2 - (\sum fx)^2}{n-1}}$$

(ประคอง กรรณสูต 2528 : 67)

การแปลความหมายของค่ามัชฌิม เลขคณิตจะแปลดังนี้

ค่ามัชฌิม เลขคณิต ($\bar{X}$)	การแปลความหมาย
4.6 - 5.0	ปฏิบัติ เป็นประจำบ่อย ๆ
3.6 - 4.5	ปฏิบัติค่อนข้างบ่อย
2.6 - 3.5	ปฏิบัติ เป็นบางครั้ง
1.6 - 2.5	ปฏิบัติ นาน ๆ ครั้ง
1.0 - 1.5	ปฏิบัติ น้อยที่สุด

(ประคอง กรรณสูต 2528 : 71)

4. นำแบบสอบถามการจําดิจกรรรมของครู ที่แปลค่าออกมาเป็นคะแนนแล้วมาแยกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มของครูสังคคศึกษา เพศชายและเพศหญิงมาเปรียบเทียบกัน โดยใช้สุครทดสอบค่าที่ (t - test)

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1) S_1^2 + (n_2 - 1) S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2}\right)}}$$

เมื่อ	t	แทน อัตรารัฐวิฤต
	$\bar{x}_1$	แทน มัชฌิมเลขคณคของกลุ่มที่ 1
	$\bar{x}_2$	แทน มัชฌิมเลขคณคของกลุ่มที่ 2
	S_1	แทน ความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1
	S_2	แทน ความแปรปรวนของกลุ่มที่ 2
	n_1	แทน จํานวนตัวอย่างประชกรกลุ่มที่ 1
	n_2	แทน จํานวนตัวอย่างประชกรกลุ่มที่ 2

(Gene V. Glass & Julian C. Stanley 1970 : 295)

5. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการจําดิจกรรรมของครูสังคคศึกษา ที่มีประสคการณ้ในการสอน ระหว่าง 1 - 10 ปี, 10 - 20 ปี และคั้งแต่ 20 ปีขึ้นไปโดยโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) โดยใช้สุคร

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ	MS_b	แทน ค่าเฉลี่ยของผลต่างกำลังสองระหว่างกลุ่ม
	MS_w	แทน ค่าเฉลี่ยของผลต่างกำลังสองภายในกลุ่ม

(Gene V. Glass & Julian C. Stanley 1970 : 360)

7. ถ้าพบว่าคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรที่ทำการทดสอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยการทดสอบอัตราส่วน F ตามวิธีของ เชฟเฟ (Scheffe's Method)

$$F = \frac{(\bar{X}_i - \bar{X}_j)^2}{S_w^2 / n_i + S_w^2 / n_j}$$

เมื่อ	$\bar{X}_i$	แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนนในกลุ่มที่ 1
	$\bar{X}_j$	แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนนในกลุ่มที่ 2
	n_i	แทน จำนวนคนในกลุ่มที่ 1
	n_j	แทน จำนวนคนในกลุ่มที่ 2
	S_w^2	แทน ส่วนเบี่ยงเบนยกกำลังสองของค่าเฉลี่ยภายในกลุ่ม

(Ferguson 1981 : 308)